

A KABARÉ HALÁLA.

□ Meghalt mielőtt megszületett volna. Vagy mondjuk: halva született. Ide plántálták a kölföldi szinpadi zsanért, ebbe a minden utánzásra kapható, ötlettelenül sivár országba s minthogy azok, akik plántálták, fogalom és ötletemésztségi zavarokban szenvedtek, lett belőle egy poéntekre dolgozó gyöngye varieté. Mesébe foglalt malacságok, ásitó kuplék, bamba aktualitások, kalendáriumi ősviccek és téboly historiák rimekbe szedve, hozzá a Lobkovitz hercegre és Brioux „A tolvaj“ című darabjára emlékeztető zenei rap-szódikus melódiátlanságok — ezek alkották a kabaréknak csufolt sörgőzös termék műsorát. Mindezek tetejébe egy-egy szájaskodó szmokingos ur, aki a türelmes közönség előtt krokik-kal öblögetvén a száját, mint konferanszié adja le a függöny előtt kretenologiai vizitkártyáit. Hallottak harangozni bizonyos „blüett“-eknek nevezett szinpadi párbeszédes finomságokról. És a plántálók — voltaképpen a publikum zsebére utazó vállalkozók és igazgatók — részben szemén-szedett, részben szemeten szedett férc krokikat adtak be cukrozott szindarabokként. Krokikat és folyton krokikat Budapesten, ahol a házmestertől a háziurig, a lakókon át, mindenki humoristának született. Mert hiszen pesti embernek megszületni — a mai viszonyok mellett — kész humor. S azután: a jó vidék, amelyet elárasztottak a kabaré sáska csapatok. Mihelyt a fecskék haza jönnek Budára — mert a pesti oldalon nincsen számukra hely — facér színészek és színésznők, kedélytelen komikusok, szinpadi kokottok egy-egy „fővárosi kabaré“-ba verődve boldogítják a jó vidéket. Ilyenkor sajnálom, hogy túl vagyunk Baczur Gazsi korán, amikor a butaságokat sipító szubrettet száj-

tátogatás közben nyeldeklőn volt szabad találni a szódavizesüveg prüsszögtető sugarával. Amikor a jókedvű erdész a vizslája farkára hágott és úgy duetteztette a tenoristával. A szép kornak vége. A közönség ildomos. Ildomosabb mint a kabaré-„csinálók“, akik ideültették a párisi ötletet, a francia csepü és könyedség nélkül. Gáláns szeretetreméltó előadók helyett, nehéz meklenburgiakkal sulyos csárdás léptekkel táncoltatják a lány finomságu menüettet. Ez a mi rossz kabaré-varieténk, még csak nem is jó orfeum. Persze az orfeumhoz érteni kell, tudás az artisztéria világából. Az ugynevezett kabaré-hoz nálunk egyéb nem kell, mint játzsási engedély. Odakint a literatura és a művészet táplálta a kabarét, nálunk a borneográfia és a talentummentesség. És elnézzük a kabaré haldoklását. Most már csak ez van Budapesten. S minthogy a szájfájásban szenvedő konferancier érvényesülési görcsben eltaszított, a kabarék környékéről minden segítő, programnemesítő tehetséget, Béla király névtelen jegyzőjétől kezdve Csokonay Vitéz Mihályig mindennemű irodalmi sirhaborításon átesnek s az öreg irodalomtörténeti ereklyéket agyon „bidermajerezve“ találják fel a be-betévedő hallgatóságnak. Amely hallgat és mosolyog, míg aztán a „kabaré“ antrepries hangulata le nem törli arcáról azt a kedélyt, amit magával hozott. Mert vinni a kabaréból semmit sem lehet, ötletet és humort a legkevésbé. Legfeljebb azt az impressziót, hogy „De cabare que non est, non esse disputandum“. Könyves Kálmán királyunk után szabadon idomitva, hogy kabaréről, amely nincsen, ne essék szó!

FALK RICHÁRD.

